

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Затверджую
Голова Іриймальної комісії
О.В. Поркуян
2017 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування

для прийому на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня
"Доктор філософії"
за спеціальністю 073 – "Менеджмент"

Сєвєродонецьк, 2017

Програма складена робочою проектною групою кафедри менеджменту та маркетингу на підставі навчального плану спеціальності 073 – "Менеджмент".

РОЗРОБНИКИ
ПРОГРАМИ:

Зав. кафедрою менеджменту маркетингу, д.е.н.,
доц. Є.І. Овчаренко

Проф. кафедри менеджменту та маркетингу,
д.е.н., проф. Г.О. Надьон

Доц. кафедри менеджменту та маркетингу, к.е.н.,
доц. Л.М. Христенко

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Учасник вступного випробування повинен

ЗНАТИ:

– методику прогнозування розвитку соціально-економічних процесів на рівні окремих об'єктів управління (країни, галузі, району, підприємств, організацій);

– механізми формування і реалізації цільових, регіональних, галузевих програм;

– методи аналізу та обґрунтування розвитку економічних і соціальних процесів розвитку регіону, галузі, підприємств, організацій;

– методику розробки індикативних планів країни, регіону, галузі;

– механізм формування бізнес-планів підприємства;

– механізми організаційно-економічного регулювання і підтримки розвитку підприємницької діяльності;

– підходи до вироблення критеріїв оцінки впливу управлінських рішень на розвиток об'єкту управління та механізми забезпечення раціонального поєднання економічної і соціальної ефективності розвитку об'єкту управління;

– механізми координації і стимулювання інноваційної і інвестиційної діяльності;

– підходи до визначення пріоритетів економічного розвитку держави, регіонів, галузей, підприємств, організацій;

– механізми ефективної організації управління державним і комунальним майном;

– методику рівнів монополізації національного, регіонального та локального товарних ринків і механізми реалізації антимонопольної політики; механізми забезпечення соціального захисту населення;

– основні засади регіональної, промислової, аграрної, зовнішньоекономічної, цінової та соціальної політики держави та механізми її реалізації.

ВМІТИ:

– володіти методами обґрунтування елементів прогнозів соціально-економічного розвитку країни, регіону, галузі, підприємства, організації;

– виробляти і обґрунтовувати пропозиції щодо удосконалення механізмів організації управління соціально-економічними процесами, певними сферами, галузями, регіонами, підприємствами, організаціями;

– організовувати розробку і реалізацію заходів по удосконаленню організаційно-економічного регулювання розвитку окремих сфер, галузей, територій, підприємств, організацій;

– аналізувати економічні і соціальні процеси, соціально-економічний розвиток регіонів, ефективність функціонування галузей і сфер економіки, підприємств, організацій;

– володіти методиками розробки програм економічного і соціального розвитку країни, регіонів, галузей, підприємств, організацій;

– розробляти матеріальні, трудові, фінансові баланси; здійснювати розрахунки показників економічного і соціального розвитку регіону,

макроекономічних показників, функціонування галузей; інфраструктури регіону;
– визначати пріоритети економічного розвитку підприємств, організацій, галузі, регіону, країни; формувати бізнес-плани розвитку галузі регіону.

ІІ. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма вступного фахового випробування розроблена з урахуванням вимог чинних програм для вищих навчальних закладів IV рівня акредитації.

Необхідний обсяг знань вступника, що має освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або освітній рівень магістра, оцінюється за наступними дисциплінами.

Маркетинг

Сутність маркетингу та розвиток його концепцій. Загальні функції маркетингу. Маркетингове середовище: сутність, склад, характеристика. Типи маркетингу залежно від сфер застосування. Формування маркетингової інформаційної системи на основі проведення маркетингових досліджень. Вивчення потреб і поведінки споживачів та вибір цільових сегментів. Комплекс маркетингу: товар, ціна, розподіл та просування. Управління маркетинговою діяльністю.

Основи менеджменту

Цілі спільної діяльності, суб'єкт та об'єкт управління, управлінські відносини. Розвиток теорії та практики менеджменту, сучасні парадигми. Рівні та сфери менеджменту. Ознаки та загальні риси організацій, їх різновиди. Закони організації, організаційні процеси. Організація як відкрита система. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації, етапи життєвого циклу. Принципи та функції менеджменту. Функція планування. Місія та цілі, дерево цілей. Процес стратегічного планування. Мотивація та її основні компоненти. Змістовні та процесуальні теорії мотивації. Сутність, елементи та процес управлінського контролю, його різновиди. Етапи регулювання: зворотний зв'язок, оцінка виконання рішень, корегування рішень. Елементи організації: обов'язки, повноваження, відповідальність. Делегування діяльності. Побудова організації, організаційне проектування. Елементи організаційних структур, макро- і мікроструктури. Класифікація організаційних структур управління. Принципи та процес побудови структур управління. Технологія менеджменту. Система методів: адміністративні, економічні, соціально-психологічні. Сутність і складові процесу управління. Класифікація управлінських рішень, вимоги до їх якості. Етапи процесу вироблення рішень, фактори, що впливають на процес. Методи та моделі приймання рішень. Ризик. Інформаційне забезпечення управління. Види комунікацій, організація комунікаційного процесу. Керівництво в організації, форми влади та впливу. Теорії лідерства. Формальне та неформальне лідерство. Стилі управління. Адаптивне керівництво. Конфліктні ситуації: різновиди та причини виникнення. Модель і стадії розвитку конфлікту. Управлінський вплив на конфлікт. Природа організаційних змін, різновиди нововведень. Управління

змінами, подолання опору. Організаційний розвиток. Природа стресу та управління ним. Модель сучасного менеджера, його самовдосконалення. Ролі менеджера в організації. Соціальна відповідальність у менеджменті. Етика бізнесу. Культура організації. Ефективність управління.

Операційний менеджмент

Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту. Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Операційна система організації: поняття, склад та види. Поняття операційної діяльності підприємства, ресурси, процеси та результати. Управління процесом проектування операційної системи. Управління поточним функціонуванням операційної системи. Основи менеджменту якості. Управління результативністю операційної діяльності.

Управління персоналом

Роль та значення управління персоналом як науки. Особливості та роль персоналу в досягненні конкурентоспроможності сучасних організацій. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації. Мета та завдання планування роботи персоналом на підприємстві. Структура інформації про персонал. Організація набору та відбору персоналу. Організація діяльності та функції служб персоналу. Формування колективу організації. Згуртованість та соціальний розвиток колективу. Оцінювання та ефективність управління персоналом.

Організація праці менеджера

Сутність управлінської праці як складової управлінської діяльності. Особливості управлінської праці. Вимоги до сучасного менеджера. Функції менеджера та принципи керівництва. Методи і стиль керівництва персоналом. Авторитет менеджера. Інформаційне та документальне забезпечення менеджера. Планування робочого часу та встановлення оптимального режиму роботи менеджера. Організація робочих місць та умови праці менеджера. Ділові контакти в діяльності менеджера. Робота менеджера з державною та комерційною таємною інформацією.

Основи економіки

Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Економічні закони, принципи і категорії. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Економічна система суспільства, її сутність, типи та основні структурні елементи. Власність як економічна категорія. Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку. Теорія товару і грошей. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці. Капітал підприємства, його кругообіг та обіг. Держава та її економічні функції. Економічні аспекти глобальних проблем.

Підприємство як відкрита система, суб'єкт та об'єкт ринкових відносин. Стратегія діяльності підприємства, порядок та етапи розроблення, стратегічні альтернативи. Виробнича програма підприємства та методи її розрахунку з

урахуванням стратегічної мети діяльності та конкурентних умов ринку. Виробничі потужності підприємства, методи її визначення. Планування обсягів реалізації продукції. Планування матеріально-технічного забезпечення підприємства. Виробничі запаси, їх призначення, показники оцінки, порядок нормування та оперативне управління. Економічні ресурси та ресурсний потенціал підприємства. Засоби виробництва та засоби праці, аналіз, планування, відтворення, оцінка ефективності використання. Трудові ресурси підприємства, їх склад, порядок планування. Продуктивність та ефективність праці, показники, що їх характеризують. Форми та системи оплати праці. Фонд заробітної платні, його склад, порядок визначення. Витрати на утримання трудових ресурсів, джерела їх покриття. Науково-технічний прогрес як основа розвитку та інтенсифікації виробництва.

Поточні витрати підприємства. Види собівартості. Класифікація витрат. Калькулювання собівартості. Обґрунтування кошторису витрат за елементами. Доходи підприємства та джерела їх формування. Прибуток як основний показник фінансових результатів діяльності. Рентабельність. Механізм утворення та розподілу прибутку. Оцінка ефективності діяльності підприємств, його конкурентоспроможності, шляхи та резерви їх підвищення.

ІІІ. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Маркетинг

1. Балабанова Л. В. Маркетинг: підручник. – К.: Знання-Прес, 2004. – 645 с.
2. Войчак А. В. Маркетинг: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. — К.: КНЕУ, 1999.
3. Гаркавенко С. С. Маркетинг: підручник. — К.: Лібра, 2007. – 720 с.
4. Дихтель Е., Хермген Х. Практический маркетинг: Учеб. пособие / Пер. с нем. А. М. Макарова; Под ред. И. С. Минко. — М.: Высш. шк, 1995.
5. Котлер Ф. Маркетинг, менеджмент. 11-е изд. — СПб.: Питер, 2004. – 800 с.
- Ламбен Ж. Ж. Стратегический маркетинг: Европейская перспектива / Пер. с фр. — СПб.: Наука, 1996.
6. Маркетинг: принципи і функції: Навч. посіб. для вищих навчальних закладів. — 3-є вид., перероб. і доп. / За ред. О. М. Азарян. — Харків: Студцентр, 2002.
7. Павленко О.Ф. Маркетинг: підручник /О.Ф. Павленко, А.В. Войчак. – К.: КНЕУ, 2003. – 246 с.
8. Портер М. Стратегія конкуренції: Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / Пер. з англ. А. Олійника, Р. Скільського. — К.: Основи, 1998.
9. Почещов Г. Г Коммуникативные технологии двадцатого века. — М.: Рефл-бук, 1999.
10. Примак Т О. Маркетингові комунікації в системі управління підприємством. — К.: Експерт, 2001.

2. Основи менеджменту

1. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: підручник. К.: Академвидав, 2007. – 464 с.
2. Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту: навч. посіб. – Л.: «Львів. політехніка», 2007. – 384 с.
3. Менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / А.А. Мазаракі, Г.Є Мошек, Л.А. Гомба та ін. – К.: Атіка, 2007. – 564 с.
4. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер.с англ. - М.: Дело, 1992.
5. Туленков Н. В. Введение в теорию и практику менеджмента: Учеб. пособие- - К.: МАУП, 1998.
6. Шегда А В. Основы менеджмента: Учеб. пособие. — К.: Т-во "Знания", 1998.

3. Операційний менеджмент

1. Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент: навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри, 2005. – 532 с.
2. Гевко І.Б. Операційний менеджмент: навч. посіб. – К.: Кондор, 2005. – 228 с.
3. Микитенко Н.В. Операційний менеджмент. Практикум: навч. посіб. – К.: КНТЕУ, 2009. – 197 с.
4. Сумець О.М. Основи операційного менеджменту: підруч. для студ ВНЗ. – К.: Професіонал, 2005. – 414 с.
5. Ханна М.Д. Управління виробництвом з метою задоволення споживача:

підручник. – К.: ЗАТ «Віпо», 2003. – 225 с.

6. Чейз Р.Б. Производственный и операционный менеджмент: пер. с англ. – 10-е изд. – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2007. – 1184 с.

4. Управління персоналом

1. Балабанова Л.В. Управління персоналом: навч. посіб. / Л.В. Балабанова, О.В. Сардак.- К.: ВД «Професіонал», 2006
2. Жуковська В.М. Управління персоналом. Практикум: навч. посіб. – К.: КНТЕУ, 2008. – 293 с.
3. Менеджмент персоналу: навч. посіб. / В.М. Данюк, В.М. Петюх, С.О. Цимбалюк та ін; за заг. ред. В.М. Данюка, В.М. Петюха. – К.: КНЕУ, 2004. – 398 с.
4. Питер Э. Лэнд Менеджмент - искусство управлять: Пер. С англ. - М : ИНФРА-М, 1995.
5. Психологические аспекты подбора и проверки персонала. Библиотека журнала «Управление персоналом»/Составитель сборника Н.А. Литвинцева. - М., 1997.
6. Савельєва В.С. Управління персоналом: навч. посіб. - К.: ВД «Професіонал», 2005. – 336 с.
7. Хміль Ф.І. Управління персоналом: підручник. – К.: Академвидав, 2006. – 606 с.

5. Організація праці менеджера

1. Балабанова Л.В., Сардак О.В. Організація праці менеджера. Навчальний посібник. Київ: ВД "Професіонал", 2007. – 416 с.
2. Веснин В.Р. Технология работы с персоналом и деловыми партнерами.–М.: ТД Элит-2000,2003.
3. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова О.М. Організація праці менеджера. Навч. посіб. для студ. екон. Вузів. - К.: Кондор - 2003. - 414 с.
4. Румянцева З.П. Общее управление организацией; принципы и процессы. - М.: ИНФРА-М, 2000.
5. Сладкович В.П., Чернявский А.Д. Современный менеджмент (в схемах): Опорный конспект лекций. - 2-е изд. доп. - К.: МАУП, 2002. - 152 с.
6. Уманский А.М., Сумцов В.Г. Социально-трудовые отношения. Учебное пособие: Видавн. СНУ ім. В.Даля, м. Луганськ, 2003.
7. Чайка Г.Л. Організація праці менеджера: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 420 с.
8. Шанин В. Карьерные игры или психология делового общения.- М.: Книжный дом "Университет",2001

6. Основи економіки

1. Андреев Б. Ф. Системный курс экономической теории: микроэкономика, макроэкономика. — Л.: Лениздат, 1998. — 574 с.
2. Борисов Е. Ф. Экономическая теория: вопросы — ответы. — М.: Инфра-М, 2000. — 196 с.
3. Бутук А. И. Экономическая теория. — К.: Вікар, 2000. — 301 с.
4. Гальчинський А. С, Єщенко П. С, Палкін Ю. І. Основи економічних знань: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 1999. — 403 с.

5. Економічна теорія: Політекономія: Підруч. / За ред. В. Д. Базилевича. — К.: Знання-Прес, 2008. — 719 с.
6. Иохин В. Я. Экономическая теория: Учебник. — М.: Юристъ, 2000. — 861 с.
7. Костюк В.С. Економічна теорія: навч. посіб. для ВНЗ / В.С. Костюк, А.М. Андрющенко, І.П. Борейко. — К.: Центр уч. Літератури, 2009. — 282 с.
8. Макконнелл К Р., Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. — М.: Республика, 1996. — 785 с.
9. Нестеренко О. П. Історія економічних вчень: Курс лекцій: 3-те вид., стереотип. — К.: МАУП, 2002. — 128 с.
10. Общая экономическая теория / Под ред. А. И. Чубрынина. — СПб.: Питер, 2000. — 288 с.
11. Самуэльсон П Экономика: В 2 т.: Пер. с англ. — М.: Алгон, 1994. — Т. 1. — 333 с.
12. Шамхалов Ф. И. Государство и экономика: основы взаимодействия: Учебник. — М., 2000. — 382 с.
13. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. / В. Г. Бодров, О. М. Сафонова, Н. І. Балдич. — К. : Академія, 2010. — 520 с. — (Серія “Альма-матер”).
14. Золотарьов В. Ф. Державне регулювання економіки : навч. посіб. / В. Ф. Золотарьов ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. - Х. : ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2008. - 289 с.
15. Політична економія : навч. посіб. / за ред. В. О. Рибалкіна, В. Г. Бодрова. — К. : Академвидав, 2007. — 671 с. (Серія “Альма-матер”).
16. Савченко В. Ф. Національна економіка : навч. посіб. / В. Ф. Савченко. — К. : Знання, 2011. — 309 с.

IV. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Правильність відповіді;
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
3. Вміння користуватись засвоєним матеріалом.

Результати фахового вступного випробування оцінюються за 100-балльною шкалою. Фахове вступне випробування проводиться у формі співбесіди. Співбесіда відбувається з кожним вступником у формі усних запитань і відповідей без попередньої письмової підготовки вступника. Для проведення співбесіди формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до співбесіди ухвалюється рішенням фахової атестаційної комісії, про що складається відповідний протокол, який передається до приймальної комісії.

Для проведення співбесіди фаховою атестаційною комісією попередньо готовуються переліки опорних питань відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на Web-сайті СНУ ім. В.Даля (<http://www.snu.edu.ua>) та інформаційних стендах інституту економіки і управління.

Фахове вступне випробування проводиться у строки передбачені Умовами прийому до СНУ ім. В.Даля. На співбесіду вступник з'являється з паспортом. Користуватися при підготовці друкованими або електронними інформаційними засобами забороняється. Оцінювання підготовленості вступників на вступному випробуванні здійснюється за такою шкалою оцінювання: 91-100 – відмінно, 71-90 – добре, 51-70 – задовільно, 1-50 – незадовільно.

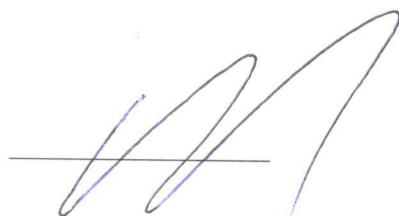
Критерії оцінювання відповіді вступника на співбесіді

Бали	Критерії оцінювання
91-100	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, дає ґрунтовну відповідь на поставлене питання, висловлює власну позицію і переконливо її аргументує, самостійно оцінює джерела інформації, що стосується питання, вміє узагальнити поданий матеріал
71-90	Вступник вільно викладає зміст питання, поставленого екзаменатором, застосовуючи необхідну термінологію та нормативно-правову базу, робить аргументовані висновки
51-70	Вступник частково володіє змістом питання і використовує знання за аналогією, може порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію
1-50	Вступник може на рівні "так-ні" відтворити кілька термінів з обсягу питання, обрати правильний варіант відповіді з двох запропонованих

Результат співбесіди відмічається у "Екзаменаційному листку". Рівень знань вступника за результатами співбесіди заноситься також до відомості і підтверджується підписами членів комісії. Відомість передається до приймальної комісії.

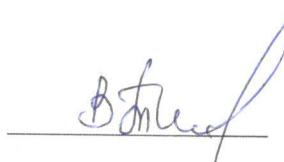
Заяву про апеляцію вступник може подати в день оголошення результатів до 17⁰⁰ години.

Голова фахової атестаційної комісії

доц. Галгаш Р.А.

Член фахової атестаційної комісії

доц. Тищенко В.В.